

УДК 81-13:81'243:378.147

SOME PERSPECTIVES FOR INTRODUCING ELEMENTS OF CREATIVE DRAMA TECHNIQUES INTO UNIVERSITY FOREIGN LANGUAGE COURSES

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИЙОМІВ КРЕАТИВНОЇ ДРАМАТИЗАЦІЇ В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ КУРСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Krekoten O.V./Крекотень О.В.

Senior lecturer / старший викладач

ORSID: 0000-0931-1947-1074

Sumy National Agrarian University, Sumy, G.Kondratieva, 160, 40021

Сумський національний аграрний університет, Суми, Г.Кондратьєва, 160,40021

Анотація. Стаття націлена на визначення ефективних прийомів креативної драматизації у викладанні іноземної мови в університеті та аналіз основної наукової літератури з проблеми. Визначено напрямки сучасного підходу до оновлення курсу іноземної мови в нелінгвістичному університеті.. Метою статті стало обґрунтування перспектив використання креативної драматизації та виокремлення їх перспективних технік для успішного використання викладачами вищих навчальних закладів. Визначена актуальність дослідження, поняття «драматизація». Для реалізації завдань використовувались як емпіричні методи: спостереження та порівняння, так і теоретичні: синтез та аналіз. Інформація структурована та представлена у таблиці 1. Доведена доцільність впровадження технік драматизації в нелінгвістичних університетах.

Ключові слова: драматизація, креативний, невербальна навчальна діяльність, вивчення іноземної мови

Вступ.

Особливості навчального процесу в закладах вищої освіти за останні роки, пов'язані з пандемією та російською агресією, вимагають від викладача іноземної мови пошуку особливих шляхів для засвоєння навчального матеріалу, що не лише дозволять сформувати професійні навички майбутнього спеціаліста, але й сприятимуть емоційно стабільному розвитку особистості та мотивації студентів до вдосконалення іншомовних навичок. Університетський досвід має бути ґрунтом для подальшої творчої професіональної діяльності. Готовність до міжкультурного співробітництва повинна стати ключовим аспектом реалізації завдань курсу іноземної мови у вищому навчальному закладі, де творчість розглядається як інструмент пізнання та виходить на перший план. Формування науково-методичного забезпечення дисципліни «Іноземна мова» та створення певної системи дослідження у процесі здобуття фахової освіти мусить виходити з інтегративної природи комунікативної компетенції [1]. Під «комунікативною компетенцією» розумітимемо здатність студента до відтворювання мовного висловлювання у певній комунікативній ситуації[2]. Новим педагогічним технікам та технологіям неминуче слід долучитися до вирішення нагальних потреб вищої школи, таких як формування креативного мислення, розвитку особистості студента, його комунікативних навичок та подолання суперечності між швидкими змінами соціальних умов сучасного життя та недостатньою адаптацією нових освітніх технологій [3, 101]. Саме такою перспективною педагогічною технологією ми вважаємо креативну драматизацію, оскільки

заняття з іноземної мови завдяки їй перетворюються на комунікативний творчий іншомовний процес. Завдяки позитивному емотивному забарвленню, довготривалому запам'ятовуванню матеріалу, намаганням структурувати, але в той же час диференціювати мовні ситуації, драматизацію можна вважати актуальною технікою для університетського курсу іноземної мови. До того ж, за думкою дослідників О. Заболотного та А. Заболотної [1], здобувачі освіти аграрного профілю, які у більшості є представниками сільської молоді, хоч і позитивно вирізняються емоційністю, увагою до деталей та спостережливістю, але, в той самий час, характеризуються неспішністю і повільністю прийняття рішень. Хоч вони більше пристосовані до складнощів реального життя, словниковий запас їх здебільшого обмежений, базовий рівень іноземної мови нижчий, ніж у міських однолітків [1]. Звісно, така думка вимагає експериментального підтвердження, але, спираючись на неї та на матеріали власних спостережень, маємо змогу висловити мету дослідження. Отже, **мета статті** полягає в обґрунтуванні перспектив використання креативної драматизації як дієвої технології у вивченні іноземної мови студентами нелінгвістичних вищих навчальних закладів. Виходячи з мети, ставимо **завдання дослідження**: проаналізувати існуючі теоретичні дослідження, виділити практичні аспекти вирішення проблеми з використання креативної драматизації для майбутніх спеціалістів аграрної сфери.

Задля досягнення наукової мети використовувались наступні методи: педагогічне спостереження, аналіз існуючих наукових теорій та педагогічних ситуацій, узагальнення отриманих результатів.

Основний текст.

Оскільки ми відносимо драматизацію до соціально-ігрових технологій, спочатку визначимо їх вплив на студента. По-перше, дослідники спільні у думці, що використання таких технологій на занятті з іноземної мови сприяє стійкій мотивації, робить студентів більш відповідальними та ініціативними у процесі навчання[4]. Крім того, виділяємо спільні ігрові та сценічні ознаки: символічне мислення (коли будь-який предмет може служити, наприклад, мікрофоном), соціальна взаємодія, властива грі, сприяє розвитку мовлення, необхідність досить великого обсягу мовних одиниць для обговорення ситуації, взаємний контроль при взаємодії зацікавлених учасників[4]. Все це впливає на емоційний фон заняття та на досягнення кінцевого результату.

Звернемо увагу на визначення поняття «креативної драматизації» у курсі вивчення іноземної мови, яку слід визначити як «унікальний методичний прийом, котрий сприяє, як формуванню мовних навичок, так і більш глибокому розумінню інших предметних областей, зокрема психології та літератури» [2]. Прийоми драматизації при навчанні дорослих для вибудовування їх впевненості у собі започаткував Пітер Слейд після спостережень за рольовими іграми лондонських дітей (creative plays). Вважаючи, що традиційні вправи знищують творчість, він був упевнений, що драматизація допомагає розвивати уяву та емоції, які допомагатимуть студентові у повсякденному житті. Ефект засвоєння іншомовних навичок підсилюється завдяки емоційній забарвленості навчання [2]. О.С.Михайлова та Д.С. Сидорчук вважають емотивний аспект «драматико-

педагогічної технології» ключовим, підкреслюючи, що методика навчання іноземної мови «може і повинна запозичити прийоми із професійної діяльності акторів...»[5]. Дослідники вважають, що паралелі між емоціями та інтонаціями (в залежності від ролі) закарбовують в свідомості певні мовні властивості, змінюючи темп або атмосферу уроку[5]. Хоч дослідження проводилось на основі шкільного досвіду, ми погоджуємось з твердженням, що вводити елементи драматизації до курсу іноземної мови в університеті також треба поступово, починаючи з легких імітативних завдань до складних, що відтворюють реальний акт спілкування

Вагомість та доцільність методу креативної драматизації може бути доведена протягом останніх десятиліть роботами А. Mayley та А. Duff (*Drama Techniques in Language Learning*, 1978), які вивчали драматизацію як засіб для створення мотивації, формування емоційного інтелекту та засвоєння іноземної мови наближеним до реальності шляхом[4], L. Angelianawati (*Using Drama in EFL Classroom*)[6], який представив хронологію наукових вкладів з даної проблеми. Варте уваги також дослідження ученого з Тайваню Chia-Ti Tseng: він довів ефективність використання методів, заснованих на театральній активності в рамках проекту у вищому навчальному закладі Тайваню. Наукові надбання тайванського дослідника привернули нашу увагу перш за все подібністю проблем українських та тайванських студентів, де заняття з іноземної мови в більшості залишаються традиційного спрямування – викладач пояснює матеріал, студенти вчать нові вирази і конструкції, потім зазвичай виконують вправи, де розмовним навичкам приділяється мало уваги[7]. Chia-Ti Tseng провів 18-тижневий експеримент у групі з 47 учасників, націлений на вдосконалення їх іншомовних навичок усного мовлення. Проект складався з відбору фільмів, вартих презентації, обговорення та драматизації, з адаптації мовного матеріалу, роботи над вербальними та невербальними засобами мовлення, підготовки мізансцен та костюмів та, власне, самої фінальної драматизації з відеозаписом для подальшого обговорення[7]. Поряд з тим, слід зазначити, що подібний вид роботи вимагає багато часу, зусиль як з боку викладача, так і з боку студентів. В рамках певного проекту це доцільно, але в умовах конкретних університетських програм при обмеженій кількості годин на вивчення дисципліни, ми змушені говорити про елементи креативної драматизації у систематичному використанні таких прийомів з урахуванням різних тем та різних навчальних програм. Відмінності студентів нефілологічного, в нашому випадку аграрного напрямку, визначають і особливості використання дидактичного прийому драматизації. Неможливо та недоцільно, наприклад, студентам факультету агротехнологій та природокористування пропонувати обіграти ситуації шекспірівських драм. Досвід використання драматизації може бути пов'язаним з близькими до професійних ситуаціями з реального життя [8] або з уявного контексту. Виходячи з аналізу наукової літератури, перехід від традиційного до інноваційного підходу у викладанні технічних дисциплін означає перехід від строго регульованого викладачем навчання до активного, орієнтованого на студента креативного, заснованого на ігрових та стимуляційних техніках [3]. Зі сказаного раніше випливає, що елементи драматизації в університетському курсі

іноземної мови варто здійснювати через оновлення дидактичної системи та змісту підготовки фахівця, де техніки креативної драматизації посідають важливе місце (Таблиця 1)

Таблиця 1. Прийоми креативної драматизації у вивченні іноземної мови

<i>№ з/п</i>	<i>Техніка драматизації</i>	<i>Характеристика активності</i>	<i>Приклад активності</i>	<i>Переваги та недоліки методу</i>
1.	Театрально-мовні ігри [8]	Підготовчий етап до драматизації, характеризується короткотривалістю, не вимагає креативності.	Айсбрекери (ice breakers, ігри для стимулювання початку розмови, головоломки, активізатори [8])	<i>Переваги:</i> поштовх до комунікації <i>Недоліки:</i> немає місця для творчості
2.	Імпровізації [2,8]	Спонтанний набір дій за заданою темою. Використання техніки стоп-кадру (frozen image building [8]), коли нерухомі фігури «оживають» та пропонують непередбачувані мовні ситуації.	Мовний скетч за запропонованою фразою (яка невдала реклама!..., не може бути! тощо)	<i>Переваги:</i> відсутність підготовчої роботи з боку студентів, необмеженість у виборі мовних засобів, спонування до мовлення. <i>Недоліки:</i> непередбачуваність результату, неможливість втручання з боку викладача.
3.	Рольові ігри та симуляції [8]	Мовна діяльність згідно заданого попередньо сценарію, де викладачем прописана роль кожного учасника акту комунікації	Ток-шоу, де кожен розповідає свою історію (згідно рольової картки), при цьому «глядачі» мають реагувати. Техніка “peer teaching”, коли студент та викладач міняються ролями	<i>Переваги:</i> поштовх до перевтілення та розкриття емоційних та комунікаційних талантів. <i>Недоліки:</i> робота вимагає продумування ситуацій та бачення можливостей студентів.
4.	Пантоміма [2,8]	Діяльність, що базується на невербальній поведінці для вираження мовного значення	Студент за допомогою жестикуляції та міміки показує проблемну ситуацію або лексичну одиницю, група мусить вгадати слово або допомогти вирішити проблему.	<i>Переваги:</i> можливість залучення слабких студентів до мовного контексту, створення невимушеної атмосфери <i>Недоліки:</i> часто неможливість студента відтворити інформацію вербально.

5.	Playback театр [9]	Інтерактивна форма імпровізаційного театру: учасники розповідають історії, а потім спостерігають за їх сценічним втіленням.	Розподіл ключових ролей, якими згодом можна обмінятися: ведучий, розповідачі, актори, музикант та глядачі	<i>Переваги:</i> стимулювання навичок зв'язного мовлення, не вимагає довготривалої підготовки. <i>Недоліки:</i> неможливість заздалегідь передбачити творчий процес
----	---------------------------	---	---	---

Авторська розробка

Висновки.

У статті були визначені особливості використання дидактичного прийому драматизації та представлені прийоми його використання на університетському занятті. Перспективи подальших досліджень креативної драматизації курсу іноземної мови вбачаємо у створенні методичних рекомендацій та дидактичних розробок, які б дозволили інтегрувати прийоми драматизації у вже розроблений курс іноземної мови; у визначенні можливостей експериментальної перевірки наукової концепції креативної драматизації; обґрунтуванні засад спеціальної підготовки викладачів для втілення такої концепції.

Література:

1. Заболотний О., Заболотна А. Формування комунікативної компетентності майбутнього фахівця аграрного профілю у закладах вищої освіти // *Modern engineering and innovative technologies*, 2023. Вип. 4. С. 70–74. DOI: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2023-29-04-091>.
2. Шпак І., Мунтян А. Прийом драматизації у рамках комунікативної методики навчання іноземних мов // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах. – 2013. – Вип.33.- С. 433-436
3. Oleksiuk, O., Rebrova, O., Mikulinska, O. Dramatic Hermeneutics as a Perspective Technology in the Artistic Education // *Journal of History Culture and Art Research*, 2019. – Вип. 8 (3). - С. 100-112. DOI: [doi:http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i3.2146](http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i3.2146)
4. Senderoff S.J. Teaching English through Play: Then and Now// *Journal of Language Teaching and Research*, 2021. – Vol.12, No 1. – P.104-110. DOI: <http://dx.doi.org/10.17507/jltr.1201.11>
5. Михайлова О.С., Сидорчук Д.С. Теоретичні основи використання драматико-педагогічних технологій у навчанні англійської мови дітей молодшого шкільного віку у центрах соціально-психологічної реабілітації //Професійна освіта в умовах інтеграційних процесів: теорія і практика : збірник наукових праць / за заг. редакцією проф. С.С.Вітвицької, доц. Н.Є. Колесник. – Житомир : ФО-П «Н.М. Левковець», 2017. – У 3-х ч. – Ч. II. – 260 с. (С. 252-256).
6. Angelianawati L. Using Drama in EFL Classroom.// *Journal of English Teaching*. - 2019. –Vol. 5 (2), P. 125-134. DOI: <http://dx.doi.org/10.33541/jet.v5i2.1066>

7. Tseng Chia Ti. Drama-based Group Project in EFL Classroom. // International Journal of English Language Teaching. 2021. - Vol.9, No.3. - P.40-52.

8. Dundar S. Nine Drama Activities for Foreign Language Classrooms: Benefits and Challenges// Procedia. Social and Behavioral Sciences. – 2013. –No.70. – P.1424 – 1431

9. Rosin J., Vogel H.V., Lebron S. Storytelling on Screen: An Online Playback Theatre Archive and Guidebook. - Blacksburg, VA: Virginia Tech Publishing. – 46 p. <http://hdl.handle.net/10919/104420>

References.

1. Zabolotnyi O., Zabolotna A. (2023) Formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti majbutniogo fahivtsia agrarnogo profilu u zakladah vyshchoyi osvity. *Modern engineering and innovative technologies*, Vol. 4, pp. 70–74. DOI: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2023-29-04-091>. (in Ukrainian)

2. Shpak I., Muntian A.(2013) Pryjom dramatyzyzatsii u ramkah komunikatyvnoi metodyky navchannia inozemnyh mov. *Pedagogika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii I zahalnoosvitnii shkolah*, Vol.33, pp. 433-436 (in Ukrainian)

3. Oleksiuk, O., Rebrova, O., Mikulinska, O.(2019) Dramatic Hermeneutics as a Perspective Technology in the Artistic Education . *Journal of History Culture and Art Research*, Vol. 8 (3). pp. 100-112. DOI: <http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i3.2146>

4. Senderoff S.J. (2021) Teaching English through Play: Then and Now// Journal of Language Teaching and Research, Vol.12, No 1, pp.104-110. DOI: <http://dx.doi.org/10.17507/jltr.1201.11>

5. Myhailova O.S., Sydorchuk D.S. (2017) Teoretychni osnovy vykorystannia dramatyko-pedagogichnyh tehnologiy u navchanni anglijskoi movy ditej molodshoho shkilnogo viku u tsentrah sotsialno-psyhologichnoi reabilitatsii. *Collection of Scientific Papers "Profesijna osvita v umovah integratsijnyh protsesiv: teorija I praktyka*, Zhytomyr:N.M. Levkovets, Vol. 2, pp.252-256 (in Ukrainian)

6. Angelianawati L.(2019) Using Drama in EFL Classroom. *Journal of English Teaching*, Vol. 5 (2), pp. 125-134. DOI: <http://dx.doi.org/10.33541/jet.v5i2.1066>

7. Tseng Chia Ti.(2021) Drama-based Group Project in EFL Classroom. *International Journal of English Language Teaching*, Vol.9, No.3, pp.40-52.

8. Dundar S.(2013) Nine Drama Activities for Foreign Language Classrooms: Benefits and Challenges. *Procedia. Social and Behavioral Sciences*, No.70, pp.1424 – 1431

9. Rosin J., Vogel H.V., Lebron S. (2021) Storytelling on Screen: An Online Playback Theatre Archive and Guidebook, Blacksburg: VA: Virginia Tech Publishing, 46 p. Retrieved from: <http://hdl.handle.net/10919/104420>

Abstract. *The paper is aimed at the determining of effective methods of creative dramatization in foreign language teaching at universities as well as analyzing of scientific literature concerning the problem. The modern drama approaches to updating the foreign languages in a non-linguistic university have been determined. The purpose of the paper has been to highlight the creative drama techniques for successful use by teachers of higher educational institutions. The concept of the notion "dramatization" has been determined. Analysis and synthesis were determined as theoretical methods, as well as such empirical methods as: observation and comparison have been used to implement tasks. The information has been structured and presented in Table 1. The necessity of implementing dramatization techniques in non-linguistic universities has been proven.*

Key words: *dramatization, creative, non-verbal learning activity, , teaching foreign languages*

Стаття відправлена: 20.01.2024 р.

© Кречотень О.В.